

گزارش مرکز آمار و بانک مرکزی از وضعیت تولید ناخالص داخلی منتشر شد

دو نرخ برای رشد اقتصادی ۹۸؛ یکی مثبت، دیگری منفی

نفت در سال ۹۸ منفی بوده است اما همزمان رئیس کل بانک مرکزی نرخ رشد اقتصادی بدون نفت در سال ۹۸ را مثبت اعلام کرد.

گزارش رسمی مرکز آمار ایران از رشد اقتصادی در سال ۹۸ نشان می‌دهد که تولید ناخالص داخلی نسبت به سال ۹۷ کاهش یافته است. همزمان رئیس کل بانک مرکزی، برآورد این بانک از رشد اقتصادی را اعلام کرد که بر اساس آن تولید ناخالص داخلی بدون نفت بیشتر از سال ۹۷ بوده است.

طبق گزارش مرکز آمار ایران رشد اقتصادی بدون نفت منفی ۰٫۶ درصد و رشد اقتصادی با نفت منفی ۷ درصد بوده است. جزئیات این گزارش نشان می‌دهد که نرخ رشد در بخش معدن منفی ۳۲٫۸ درصد و بخش نفت و گاز منفی ۳۵ درصد بوده است. نرخ رشد تولید در گروه صنعت

طبق گزارش مرکز آمار ایران، نرخ رشد اقتصادی بدون نفت در سال ۹۸ منفی بوده است اما همزمان رئیس کل بانک مرکزی نرخ رشد اقتصادی بدون نفت در سال ۹۸ را مثبت اعلام کرد.

طبق گزارش مرکز آمار ایران، نرخ رشد اقتصادی بدون

صنعت آب و برق از موج نخست کرونا موفق

بیرون آمد ۲

سنکرون سازی برق ایران و عراق از طریق شبکه

برق خوزستان ۳

پیک مصرف برق در ۱۵ استان شکسته شد... ۳

فراخوان ثبت نام سومین نمایشگاه بین‌المللی

واردات چین در شانگهای ۴

۵ اولویت قوه قضاییه برای حمایت از فعالان

اقتصادی در سال جهش تولید ۴

پایه پولی ۳۲ درصد رشد و بدهی بانک‌ها ۲۰

درصد افت کرد ۵

سامانه تشخیص خانه‌های خالی رسماً از امروز

تحويل سازمان مالیاتی شد ۵

نگاه نگران تجار به سامانه نیما/بانک مرکزی و

آزمون سخت اعتماد ۶

تشریح خدمات صندوق ضمانت صادرات به

صادرکنندگان ۷

نسبت به سال ۹۷ به منفی ۱۴,۷ درصد
تنزل کرده است.

طبق گزارش مرکز آمار ایران، نرخ رشد تولید در گروه کشاورزی ۳ درصد، گروه صنعت (معدن، نفت و گاز، ساختمان) منفی ۱۴,۷ درصد، گروه خدمات منفی ۰,۳ درصد است.

نرخ رشد بخش ساختمان در سه فصل سال ۹۸ مثبت بوده و در فصل زمستان به منفی ۲,۹ درصد افت کرد اما مجموع رشد این بخش ۶,۱ درصد بالای صفر بوده است.

بانک مرکزی اما گزارش دیگری از تولید ناخالص داخلی ارائه داد که تفاوت‌هایی با گزارش مرکز آمار ایران دارد. طبق اعلام رئیس کل بانک مرکزی، گزارش تحولات اقتصادی بخش واقعی اقتصاد ایران در سال ۱۳۹۸، بیانگر مثبت شدن رشد اقتصاد بدون نفت کشور، در سال گذشته است.

بر اساس گزارش حوزه معاونت اقتصادی بانک، رشد اقتصادی بدون نفت در سال ۹۸، معادل ۱,۱ درصد است که بر مبنای بخش‌های فعالیت، کشاورزی ۸,۸ درصد، گروه صنعت و معدن ۲,۳ درصد و خدمات عمدتاً به خاطر تأثیر شیوع کرونا در فصل آخر سال ۰,۲- درصد بوده است. به علت کاهش درآمد نفت، رشد این بخش ۳۸,۷- درصد بود که در نتیجه آن، رشد اقتصادی با نفت، به منفی ۶,۵ درصد رسید.

گفت‌وگو با وزیر نیرو در آستانه تابستان داغ ۱۳۹۹

صنعت آب و برق از موج نخست کرونا موفق بیرون آمد

تهران (پانا) - گفت‌وگو با وزیر نیرو را با مهم‌ترین مسأله این روزهای جهان یعنی شیوع ویروس کرونا و بررسی آثارش آغاز می‌کنیم.

به گزارش ایران، ویروسی که از همان ابتدا، مصرف آب و برق کشور را بشدت بالا برد و اکنون در آستانه یکی از گرم‌ترین تابستان‌های کشور قرار داریم. عاملی که تهدیدی برای پایداری شبکه آب و برق شده، بویژه در بخش برق که اگر مردم همکاری نکنند، امسال نیز خاموشی‌ها اجتناب‌ناپذیر است. این در حالی است که وزیر نیرو می‌گوید: «خیلی از نقاط جهان الان چشم‌شان به ماست تا ببینند در مقابله با کرونا و تحریم، کشور چگونه مدیریت می‌شود و امیدواریم که با همراهی مردم به خاموشی نخوریم.»

رضا اردکانیان، معتقد است که ظرفیت زیادی برای خوش‌صرفی آب و برق در ایران وجود دارد و با مصرف صحیح ظرفیت‌های موجود، فرصت‌های جدیدی برای ایران فراهم می‌شود؛ مانند تبدیل کشور به هاب انرژی منطقه و صادرات آب شیرین از دریا. او در این گفت‌وگو چند خبر نیز از گسترش روابط برقی با کشورهای همجوار و حتی غیر

همسایه می‌دهد. مانند آغاز مذاکرات با قطر برای تبادل برق، انتخاب مهندس مشاور ایرانی برای مطالعه مسیر سنکرون شبکه برق ایران و روسیه و توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر در مرز ایران و افغانستان و مذاکرات برای اتصال شبکه برق این کشور با ایران. اما اردکانیان در آخرین سال دولت دوازدهم، نه برای سال جاری، بلکه برای آینده ایران می‌گوید: استفاده از تمام این فرصت‌ها و حتی فکر کردن به آنها، پیش‌نیازهایی دارد که باید به آنها پایبند شویم. مهم‌ترین پیش‌نیاز هم این است که جامعه‌ای خوش‌مصرف باشیم. باید برای دستیابی به این ویژگی تمرین و تلاش کنیم. چراکه صحیح مصرف کردن بیش از اینکه به کمبود یا کافی بودن آن منبع بازگردد، یک مقوله اخلاقی است.

شیوع ویروس کرونا روی صنعت آب و برق تأثیری داشت؟

درباره آثار شیوع ویروس کرونا بر صنعت آب و برق، به‌عنوان وزیر نیرو می‌توانم یک روزه مفصل بخوانم و واقعاً هم می‌توان پای این روزه نشست و گریه کرد. نخستین تأثیر شیوع این بیماری، بر حجم کار بود. در نوروز امسال حدود ۲۰ هزار پرسنل در بخش برق و بیش از ۵ هزار نفر در بخش آب شبانه‌روزی درصدد بودند که اختلال در خدمت‌رسانی پیش نیاید. همکاران وزارت نیرو به‌عنوان همکاران خاموش بخش بهداشت و درمان کشور بودند که البته بهتر است دیده نشوند؛ چراکه مانند اکسیژن موجود در هوا هستند و معمولاً وقتی دیده می‌شوند که اختلالی پیش آمده است.

در این مدت، مصرف آب قابل ملاحظه و فشار روی تصفیه‌خانه‌ها زیاد بود. در یک سری از شهرها میزان مصرف در مقایسه با آمار سال قبل ۴۰ درصد افزایش پیدا کرده بود. اما در فضای مجازی

و از طریق رسانه‌ها مردم به هم نشان دادند که چگونه می‌شود بهداشت را رعایت کرد و آب کمتری هم مصرف کرد و اکنون شرایط بهتر شده است. همچنین، تعدادی از همکارانمان را با کمال تأسف در هنگام خدمت از دست دادیم.

اما این وضعیت، مثل هر محدودیت دیگری می‌تواند موجد فرصت هم باشد؛ به شرطی که با آن هوشمندانه برخورد کنیم. در این شرایط خیلی از جلسات با هزینه کمتر و به‌صورت اینترنتی و خیلی از کارها بدون حضور ارباب رجوع انجام پذیرفت. سیستم کنترل کیفیت را بخصوص در بخش آب و فاضلاب به‌صورت پرننگ تری پیگیری می‌کنیم. الان می‌توانم بگویم که به خاطر این شرایط کرونایی در کشور، تاب‌آوری صنعت آب و برق بیشتر شده و آنچه سیاست دولت مبنی بر استقرار دولت الکترونیک بود، تسریع شده است.

اکنون یکی از دغدغه‌های جدی کشور، قوت گرفتن احتمال وقوع خاموشی در تابستان، به سبب تند شدن شیب رشد مصرف است که شیوع کووید ۱۹ در شکل‌گیری این وضعیت بی‌تأثیر نبوده. فکر می‌کنید که امسال خاموشی‌ها تکرار می‌شود؟

در این باره من یکی از پاسخ‌دهندگان هستم؛ مصرف‌کنندگان نیز نقش پرننگی دارند. آقای رئیس‌جمهوری اخیراً در مراسم افتتاح طرح‌های آب و برق در بوشهر و آذربایجان غربی اشاره کردند که باید همگی همکاری کنیم تا خاموشی نداشته باشیم. برای مثال روز ۱۲ خرداد، افزایش بار شبکه به نسبت سال قبل بیش از ۱۲ درصد بود؛ درحالی که هر ساله ما ۵ درصد افزایش مصرف داریم و اوج مصرف هم در تیرماه رقم می‌خورد. لذا این افزایش بخشی ناشی از گرمای زودرس و بخشی ناشی از شیوع ویروس کرونا بود. نکته مثبت آن

نگرانی‌هایی در میان دست اندرکاران شده است، تصریح کرد: در حالی که هنوز وارد تابستان نشده ایم، ۱۵ استان پیک مصرف برق سال گذشته را شکسته و ارقامی بالاتر را ثبت کرده‌اند.

سخنگوی صنعت برق از استان‌های اصفهان، خراسان رضوی، شمالی و جنوبی، فارس، بوشهر، چهارمحال و بختیاری و آذربایجان‌های غربی و شرقی، اردبیل، کرمان، زنجان، قزوین، یزد و سیستان بلوچستان به عنوان استان‌هایی یاد کرد که پیک مصرف برق سال گذشته را پشت سرگذاشته و با افزایش مصرف برق نسبت به سال ۹۸ روبه رو شده‌اند.

به گفته این مقام مسؤول با توجه به ظرفیت‌های تولید برق و نیروگاه‌های در مدار، اگر مصرف به بیش از ۶۰ هزار مگاوات افزایش یابد، با مشکلاتی در تأمین برق مواجه خواهیم شد و حتی شاید ناچار به اعمال محدودیت شویم.

سخنگوی صنعت برق با بیان اینکه همه پرسنل این صنعت به صورت مداوم در تلاشند تا محدودیتی اعمال نشود، خاطرنشان کرد: با این حال نیروگاه‌های کشور توان تولید ۶۰ هزار مگاوات برق را دارند و در صورتی که مصرف به بیش از این مقدار افزایش یابد، با محدودیت‌هایی مواجه خواهیم شد که در این شرایط برای تأمین برق پایدار، بخصوص در استان‌های گرمسیر کشور، بیش از هر زمان دیگر به مدیریت مصرف برق نیازمندیم.

وی مهمترین راهکار کاهش مصرف برق را استفاده از دور کند کولرهای آبی و یا تنظیم درجه کولرهای گازی روی عدد ۲۴ عنوان کرد و گفت: همچنین استفاده نکردن از وسایل پرمصرف برقی مانند اتو، لباسشویی، ظرف شویی و جاروبرقی به طور همزمان در ساعت‌های اوج مصرف نیز می‌تواند تأثیر بسزایی در کاهش مصرف برق داشته باشد.

سخنگوی صنعت برق:

پیک مصرف برق در ۱۵ استان شکسته شد/ خاموشی قطعی است

سخنگوی صنعت برق با اشاره به این که روز گذشته پیک مصرف برق از مرز ۵۵ هزار مگاوات عبور کرد، گفت: اگر مصرف برق با همین روند ادامه یابد ناچار به اعمال خاموشی خواهیم شد.

به گزارش خبرگزاری مهر به نقل از وزارت نیرو، مصطفی رجبی‌مشهدی گفت: روز گذشته (۲۴ خرداد) پیک مصرف برق به ۵۵ هزار و ۷۱ مگاوات رسید که نسبت به سال گذشته ۱۰۰۰ مگاوات افزایش نشان می‌دهد؛ این درحالی است که هفته پیش نیز پیک مصرف به عدد ۵۳ هزار و ۹۹۹ مگاوات رسیده بود و همان زمان نیز نسبت به افزایش نگران‌کننده مصرف برق هشدار داده شد. وی با بیان اینکه تغییرات این چنین باعث بروز

سنکرون سازی برق ایران و عراق از طریق شبکه برق خوزستان از دستاوردهای برتر صنعت برق است

مدیر عامل شرکت برق منطقه ای خوزستان گفت: سنکرون سازی شبکه برق ایران و عراق از طریق شبکه برق خوزستان؛ یکی از دستاوردهای برتر شبکه برق ایران در سال ۹۸ شناخته شد که برای اولین بار در تاریخ صنعت برق کشور به وقوع پیوسته است.

به گزارش پایگاه خبری توانیر و به نقل از روابط عمومی شرکت سهامی برق منطقه ای خوزستان؛ محمود دشت بزرگ اظهار کرد: آبان ماه سال ۹۸ شبکه برق ایران و عراق از طریق شبکه برق خوزستان برای تبادل انرژی دو طرفه همسان سازی شد که تاییدی بر قابلیت و ظرفیت فنی شبکه برق خوزستان است. وی افزود: سنکرون سازی به معنی وصل کردن دو شبکه کاملاً مجزا به هم است به طریقی که هیچ نوع شدت جریان ضربه ای قابل ملاحظه ای ایجاد نشود و به نوعی همسان سازی و رویت پذیری در بین شبکه برق دو کشور رخ داده است.

مدیر عامل برق منطقه ای خوزستان اضافه کرد: این همسان و هم فاز سازی کمک می کند تا تبادل برق به راحتی انجام و حجم انتقال برق افزایش پیدا کند و حتی در صورت نیاز از شبکه عراق، برق دریافت کنیم و می توان از این طریق به کشورهای همسایه وصل و به هاب انرژی در منطقه تبدیل شویم.

دشت بزرگ تصریح کرد: در گزارش اخیر وزیر نیرو به رییس جمهور از ۱۰ دستاورد برق کشور در سال ۹۸ نام برده شده که برای اولین بار در صنعت برق کشور به وقوع پیوسته است و یکی از این موارد سنکرون سازی شبکه برق ایران و عراق بوده است.

وی اظهار داشت: رییس جمهور نیز از گزارش "اولین های برقی" وزیر نیرو تشکر کرده و آن را دستاوردهای مهمی توصیف کرده است.

و برنامه‌های قوه قضاییه برای حمایت از فعالان اقتصادی در سال جاری، گفت: این برنامه‌ها و اولویت‌های کاری بنا بر فرمایش‌های مقام معظم رهبری در سال جهش تولید در دستور کار قرار گرفته است.

محمدباقر الفت در گفت‌وگو با «پایگاه خبری اتاق ایران» افزود: مقابله با ورود کالا و ارز قاچاق و جلوگیری از ورود بی‌رویه کالاهای غیرضروری که مشابه آن‌ها در داخل تولید می‌شود، از جمله مهم‌ترین اولویت‌های کاری قوه قضاییه در سال ۹۹ خواهد بود.

او همچنین تشکیل دادگاه‌های تجاری و بازرگانی ذیل تبصره ماده ۲۹ قانون کسب‌وکار را از دیگر برنامه‌های قوه قضاییه در سال جاری عنوان کرد و گفت: امیدواریم که در پایان شش‌ماهه سال ۹۹ این دادگاه‌ها در تهران راه‌اندازی شوند.

فت در ادامه، تثبیت حق مالکیت را به‌عنوان دیگر برنامه‌های کاری قوه قضاییه در سال ۹۹ اعلام و از همکاری مجلس در این خصوص برای تصویب قانون حمایت از ثبت معاملات قدردانی کرده و ابزار امیدواری کرد تا با تصویب این قانون در شورای نگهبان، شاهد کاهش ورودی پرونده‌های مرتبط به دادگاه‌ها باشیم.

او تأکید کرد: با تصویب این قانون در شورای نگهبان علاوه بر کمتر شدن اختلافات، شاهد انضباط اجتماعی هم خواهیم بود.

معاون اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضاییه در پایان حمایت از قراردادهای تجاری منعقدشده بین فعالان اقتصادی و رسیدگی هرچه سریع‌تر به دعاوی تجاری بین بازرگانان را پنج‌مین و آخرین برنامه‌های دانست که قوه قضاییه در سال ۹۹ در دستور کار خود قرار داده است.

محمدباقر الفت در گفت‌وگو با پایگاه خبری اتاق ایران
تشریح کرد

۵ اولویت قوه قضاییه برای حمایت از فعالان اقتصادی در سال جهش تولید

معاون اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضاییه در گفت‌وگو با پایگاه خبری اتاق ایران اعلام کرد: تثبیت حق مالکیت، جلوگیری از قاچاق ارز، تشکیل دادگاه‌های تجاری و حمایت از قراردادهای صحیح منعقد شده میان تجار مهم‌ترین برنامه قوه قضاییه برای حمایت از کسب‌وکارها در سال ۹۹ است.

معاون اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضاییه در گفت‌وگو با پایگاه خبری اتاق ایران اعلام کرد: تثبیت حق مالکیت، جلوگیری از قاچاق ارز، تشکیل دادگاه‌های تجاری و حمایت از قراردادهای صحیح منعقد شده میان تجار مهم‌ترین برنامه قوه قضاییه برای حمایت از کسب‌وکارها در سال ۹۹ است.

معاون اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضاییه ضمن تشریح مهم‌ترین اولویت‌های کاری

中国国际进口博览会 CHINA INTERNATIONAL IMPORT EXPO

فراخوان ثبت نام سومین نمایشگاه بین‌المللی واردات چین در شانگهای

با تصمیم وزارت صمت جهت مشارکت در سومین نمایشگاه واردات چین و بنا به درخواست اتاق بازرگانی ایران، مسئولیت برپایی پایون تجاری این نمایشگاه در شانگهای ۱۰-۵ نوامبر ۲۰۲۰ (۱۵ الی ۲۰ آبان ۹۹) به این اتاق واگذار شده است.

نظر به اهمیت مشارکت در این نمایشگاه و توجه ویژه دولت چین مبنی بر تمرکز و ساماندهی امور واردات و با در نظر گرفتن تنوع کالاهای صادراتی ایران، امکان استقرار در سالن‌های کالاهای مصرفی، محصولات غذایی و کشاورزی، صنعت هوشمند و فناوری اطلاعات، خدمات مالی (بانک، بیمه، مدیریت دارایی و ...)، حمل و نقل، اتومبیل و لوازم جانبی، الکترونیک، تجهیزات پزشکی و محصولات بهداشتی میسر می‌باشد. علاقمندان و متقاضیان حضور در این نمایشگاه، حداکثر تا پایان وقت اداری روز سه شنبه ۲۷ خرداد جاری، درخواست حضور و غرفه مورد نیاز خود را به معاونت بین‌الملل اتاق ایران ارسال کنند. بدیهی است پس از پایان مهلت اعلام شده، امکان حضور و اخذ غرفه در نمایشگاه مذکور مسیر نخواهد بود.

مطابق قوانین نمایشگاه، هزینه هر غرفه ۹ متری، مبلغ ۳۰۰۰ دلار آمریکاست (هزینه غرفه‌سازی مبلغ ۴۰۰ دلار پیش‌بینی می‌شود که اختیاری است).

با ابلاغ جهانگیری

سامانه تشخیص خانه‌های خالی رسمًا از امروز تحویل سازمان مالیاتی شد

معاون اول رئیس جمهور واگذاری سامانه املاک و اسکان به سازمان امور مالیاتی را به وزیر راه و شهرسازی و اقتصاد ابلاغ کرد.

به گزارش خبرنگار مهر، اسحاق جهانگیری امروز دوشنبه ۲۶ خرداد سامانه املاک و اسکان موضوع تبصره ۴ ماده ۵۴ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم را راه اندازی آن برای تشخیص خانه‌های خالی، بر عهده وزارت راه و شهرسازی بود، تهیه اطلاعات آن

را به سازمان امور مالیاتی ابلاغ کرد.

بر اساس این ابلاغیه که در هیئت وزیران نیز به تصویب رسیده، سازمان امور مالیاتی موظف است اطلاعات مربوط به خانه‌های خالی را از محل پایگاه اطلاعات هویتی ایرانیان، در سامانه اسکان و املاک بارگذاری کند.

پیش از این بارگذاری اطلاعات مربوط به مالکان خانه‌های خالی در سامانه اسکان بر عهده وزارت راه و شهرسازی بود؛ اما به دلیل عدم همکاری دستگاه‌های دیگر با این وزارتخانه، مقامات ارشد راه و شهرسازی بارها خواستار اصلاح قانون مذکور و الزام سایر دستگاه‌ها مبنی بر واگذاری اطلاعات در اختیار خود، به وزارت راه و شهرسازی بودند.

تجاری دولتی ۴ هزار و ۳۴ میلیارد تومان، سهم بدهی بانک‌های تخصصی دولتی ۴۵ هزار و ۴۳۰ میلیارد تومان و سهم بدهی بانک‌های غیردولتی و موسسات اعتباری ۶۰ هزار و ۹۸۰ میلیارد تومان است.

بدهی بانک‌های غیردولتی و موسسات اعتباری ۳۰,۳ درصد و بانک‌های تخصصی دولتی ۴,۹ درصد کاهش یافته اما بدهی بانک‌های تجاری دولتی ۴۸,۶ درصد رشد داشته است.

با در نظر گرفتن ارقام مصارف پایه پولی که شامل سپرده بانک‌ها نزد بانک مرکزی، اسکناس و مسکوک نزد بانک‌ها و در دست اشخاص، حجم کل این متغیر در پایان سال ۹۸ به ۳۵۲ هزار و ۵۲۰ میلیارد تومان می‌رسد که رشدی ۳۲,۶ درصدی نسبت به سال ۹۷ دارد.

حجم نقدینگی در پایان اسفند ماه سال گذشته به ۲۴۷۲ هزار و ۱۵۰ میلیارد تومان رسیده که در این سال رشد ۳۱,۳ درصدی را نشان می‌دهد.

ضریب فزاینده با ۰,۹ درصد کاهش به ۷,۰۱ رسیده است.

سهم شبه پول از نقدینگی ۲ هزار و ۴۴ هزار و ۸۵۰ میلیارد تومان و سهم پول ۴۲۷ هزار و ۳۰۰ میلیارد تومان است. در این مدت شبه پول ۲۸ درصد و پول ۴۹,۸ درصد رشد کرده است.

میزان اسکناس و مسکوک در دست اشخاص در سال ۹۸ به میزان ۱۱,۷ درصد رشد کرده و به ۶۱ هزار و ۱۴۰ میلیارد تومان رسیده است.

میزان سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار ۱۸۵۴ هزار و ۸۰۰ میلیارد تومان شده که ۱۱۴۸ هزار و ۶۹۰ میلیارد تومان سپرده بلند مدت و ۷۰۸ هزار و ۱۱۰ میلیارد تومان حجم سپرده کوتاه مدت است. رشد سپرده بلندمدت ۳۰,۶ درصد و سپرده کوتاه مدت ۲۱,۱ درصد درج شده است.

وضعیت متغیرهای پولی و بانکی در سال ۹۸

پایه پولی ۳۲ درصد رشد و بدهی بانک‌ها ۲۰ درصد افت کرد

بدهی دولت به بانک مرکزی ۶۸ هزار و ۹۹۰ میلیارد تومان درج شده است که نسبت به پایان سال ۹۷ به میزان ۴۱۳۰ میلیارد تومان (۵,۶ درصد) کاهش داشته است اما بدهی شرکت‌ها و موسسات دولتی با رشد ۳۶,۷ درصدی به ۳۱ هزار و ۴۰ میلیارد تومان رسیده است.

سپرده بانک‌ها نزد بانک مرکزی به ۲۸۲ هزار و ۳۸۰ میلیارد تومان رسیده که از این مبلغ، ۲۶۰ هزار و ۴۷۰ میلیارد تومان سپرده قانونی و ۲۱ هزار و ۹۱۰ میلیارد تومان سپرده دیداری است. سیاست کنترل نرخ سود بانکی در بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی با ۱۹۸ درصد کاهش، ۱۱۰ هزار و ۷۵۰ میلیارد تومان درج شده است. از این میزان سهم بدهی بانک‌های

رشد ۳۲,۶ درصدی پایه پولی، افزایش ۳۱,۳ درصدی نقدینگی، کاهش ۱۹,۸ درصدی بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی، افزایش ۲۶,۸ درصدی سپرده‌گذاری سرمایه‌گذاری مدت‌دار و کاهش ۵,۶ درصدی بدهی دولت به بانک مرکزی، مهم‌ترین تحولات پولی و بانکی سال ۹۸ بود.

به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری فارس، بانک مرکزی بالاخره جزئیات متغیرهای پولی و بانکی سال ۹۸ را منتشر کرد.

طبق این جداول آماری، میزان دارایی خارجی بانک مرکزی در پایان سال ۹۸ به ۵۴۷ هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان رسیده است که ۱۷,۶ درصد رشد نشان می‌دهد.

مهر گزارش می‌دهد

نگاه نگران تجار به سامانه نیما / بانک مرکزی و آزمون سخت اعتماد

بانک مرکزی می‌گوید تاخیر در عملکرد یک صادرکننده در تحویل به موقع ارز منجر به نارضایتی در سامانه نیما شده؛ اما موضوع هر چه که باشد، این درجه اعتماد معامله‌گران است که نگران کننده شده است.

به گزارش خبرنگار مهر، یک داستان تکراری دوباره در سامانه نیما جریان‌ساز شد. دیروز برخی از معامله‌گران بازار ارز که بستر معامله ارز مورد نیاز خود را سامانه نیما قرار داده بودند، مقابل بانک مرکزی جمع شدند تا به عملکرد برخی صادرکنندگانی که در سامانه نیما حضور دارند اما به تعهدات خود برای تحویل ارز عمل نکرده‌اند، گلایه کنند. چرا که از نگاه آنها، سامانه نیما که

از سوی حاکمیت به عنوان بستری برای تبادل ارز میان صادرکنندگان و واردکنندگان ایجاد شده است، نباید اجازه کلاهبرداری را به هیچیک از بازیگران سامانه بدهد.

نوسانات ارزی سال ۹۷ بود که پای سامانه نیما را به اقتصاد و سیاست‌های ارزی کشور باز کرد؛ همان روزهایی که شیشه‌های ساختمان لاجوردی بانک مرکزی در خیابان میرداماد، دورنمایی از روزهای غبارآلود و پاک هوای تهران می‌داد. آن موقع، بستری برای معاملات ارز در اقتصاد ایران رونمایی شد و بستری را برای ثبت و ضبط ورودی‌ها و خروجی‌های ارزی کشور ایجاد کرد و اگر از حق نگذریم در بسیاری از مقاطع، این سامانه عملکرد بسیار خوبی از خود به جای گذاشته است.

حداقل عملکردی که در این سال‌ها برای سامانه نیما می‌توان متصور بود، ایجاد بستری برای ثبت درآمدهای ارزی صادرکنندگانی بود که کالایی

غیر از نفت خام صادر می‌کردند. مسئولان اذعان داشتند که وقتی از میزان اتکا به ارزهای غیرنفتی برای اداره کشور سخن به میان می‌آید، منبع آماری مطمئنی برای اطلاع از میزان ارز موجود در دست صادرکنندگان وجود ندارد و در مقابل، اگر قرار بود که ارزی غیر از ارزهای نفتی به واردات تخصیص یابد، محل تأمین آن مشخص نیست. اما سامانه نیما این چالش مهم را برطرف کرد و بستری ایجاد شد که صادرکنندگان اقلام غیرنفتی بتوانند ارز حاصل از صادرات خود را در اختیار واردکنندگان رسمی کشور قرار دهند.

این سامانه اکنون معیاری مشخص و کاملاً شفاف برای اطلاع از میزان ورود ارزهای وارداتی به کشور از محل صادرات غیرنفتی و ارزهای خارج شده از کشور برای واردات کالاها شده است؛ اما اشکالاتی هم دارد که اگرچه مشخص نیست که آیا از یکسال گذشته تاکنون برطرف شده است یا خیر، اما بدلیل تخلف چند صادرکننده و صراف، نگرانی‌هایی را برای بازیگران سامانه ایجاد کرده است.

نگاه نگران تجار به سامانه نیما

موضوع تجمع دیروز مقابل بانک مرکزی به یک شبهه کلاهبرداری در این سامانه برمی‌گردد و مربوط به رفتار برخی صرافی‌ها یا صادرکنندگان است که منجر به بی‌اعتمادی واردکنندگان شده است؛ در واقع، واردکنندگان برای تأمین ارز مورد نیاز خود باید در سامانه نیما با وساطت یک صراف (که خود واردکننده آن را انتخاب می‌کند) از یک صادرکننده (که این را هم خود واردکننده انتخاب می‌کند) اقدام به ثبت سفارش برای خرید ارز کنند. به این صورت که ابتدا در سامانه، یکی از صادرکنندگانی که ارز عرضه کرده است را انتخاب می‌کند و پس از تأیید و توافق با صادرکننده، یک صراف برای انتقال

وجه انتخاب می‌کند.

در واقع هر کس نرخ مناسب‌تری را به واردکننده برای فروش ارز پیشنهاد دهد، به طور قطع موفق خواهد بود که نظر خریدار ارز از این سامانه را جلب کرده و از آنجا که بسیاری از خریداران و فروشندگان ارز صادراتی، سامانه نیما را یک سامانه حاکمیتی می‌دانند، واریز معادل ریالی ارز مورد درخواست را با وسواس کمتری انجام می‌دهند؛ چراکه معتقدند که نیما سامانه‌ای متعلق به بانک مرکزی است و قطعاً نظارت‌های کافی بر آن انجام خواهد شد. موضوعی که تخلف برخی صرافان و صادرکنندگان، مشکلاتی را برای واردکنندگان ایجاد کرده است.

موضوع از آن قرار است که برخی واردکنندگان علیرغم واریز وجه به حساب صرافی (به استناد معامله‌ای که در نیما ثبت شده است) برای خرید ارز صادرکننده، مدت‌های زیادی را در انتظار برای دریافت ارز خود مانده‌اند و ارز مذکور به دست واردکننده نرسیده است چرا که یا صراف یا صادرکننده، به دلایلی (اعم از قصد کلاهبرداری یا بروز مشکلات مرسوم در فرایندها) نتوانسته‌اند یا نخواسته‌اند به تعهد خود در قبال واردکننده عمل کنند. در حالی که معادل ریالی آن به حساب صراف یا صادرکننده واریز شده است. حالا واردکنندگان می‌گویند چون این معامله در بستر سامانه نیما انجام شده است، بانک مرکزی در قبال این کلاهبرداری یا خلف وعده، مسئول است و باید پاسخگوی خسارت واردکننده باشد.

تجمع کنندگان دیروز مقابل بانک مرکزی که تعدادشان کمتر از ۵۰ نفر بود، خواستار نظارت بانک مرکزی بر روند تخصیص ارز نیمایی به واردکنندگان بودند.

یکی از افراد حاضر در این جمع در گفتگو با خبرنگار

تشریح خدمات صندوق ضمانت صادرات به صادرکنندگان

نمایندگان بخش خصوصی در نشست هفدهم کمیسیون تسهیل تجارت و توسعه صادرات اتاق بازرگانی تهران، در حضور مدیرعامل کشتیرانی و مدیرعامل صندوق ضمانت صادرات، هم به مشکلات و چالش‌های حمل‌ونقل دریایی پرداختند و هم از خدمات صندوق ضمانت صادرات گفتند.

مجید سجده و افروز بهرامی نیز در این نشست در مورد مشکلات سازمان خود و کیفیت خدمات‌دهی به فعالان اقتصادی سخن گفتند.

در هفدهمین جلسه کمیسیون تسهیل تجارت و توسعه صادرات اتاق تهران موضوع «افزایش قیمت حمل و نقل صادراتی» با حضور مدیرعامل شرکت کشتیرانی کانتینری مورد بررسی قرار گرفت. هم‌چنین در این جلسه افروز بهرامی، مدیرعامل صندوق ضمانت صادرات، نیز گزارشی درباره افزایش سرمایه صندوق و خدمات قابل ارائه به صادرکنندگان ارائه کرد. بهرامی، در این نشست اعلام کرد که شرکت‌های کوچک و متوسط بیش از پیش از خدمات صندوق ضمانت صادرات بهره‌مند خواهند شد.

اما در آغاز این نشست که به بررسی وضعیت کرایه

حمل کالاهای صادراتی اختصاص داشت، رئیس کمیسیون تسهیل تجارت و توسعه صادرات اتاق تهران به مساله افزایش کرایه حمل به ویژه در خطوط ریلی و دریایی که پس از شیوع ویروس کرونا با افزایش تقاضا مواجه شده اشاره و ابراز امیدواری کرد که با باز شد مرزها قیمت‌های حمل در مسیر کاهش قرار گیرد. محمد لاهوتی گفت: صادرکنندگان اعلام می‌کنند که نرخ‌ها ۳ تا ۴ برابر افزایش یافته و افزایش نرخ ارز در سامانه نیما یکی از دلایل این افزایش عنوان می‌شود.

لاهوتهی در ادامه سخنان خود با اشاره به مطالبه نرخ‌های ویژه برای کالاهای صادراتی توسط کشتیرانی، این پرسش را مطرح کرد که با توجه به برنامه‌های سال ۱۳۹۹ و هدفگذاری برای جهش تولید، سازمان کشتیرانی چه تسهیلاتی را برای صادرکنندگان و واردکنندگان اعمال خواهد کرد؟

در ادامه این جلسه، علی نیک‌مهر از فعالان اقتصادی به وضعیت کشتی‌های موسوم به «رو رو» در دریای شمال اشاره کرد و از ضعف زیرساخت‌ها و نبود شفافیت در این بخش انتقاد کرد. او همچنین عنوان کرد که کشورهای عربی در دریای جنوب، حمل‌فلهای بار را کنار گذاشته‌اند و این مساله برای فعالان اقتصادی، مشکل‌ساز شده است.

سجده ادامه داد: تنها شرکت ایرانی که دموارژهای ربالی از فعالان اقتصادی دریافت می‌کند، شرکت کشتیرانی حافظ است. اگر چه، دریافت خدمات از این شرکت کشتیرانی تا حدودی دشوار است اما زمانی که یک فعال اقتصادی از این شرکت خدماتی را دریافت می‌کند، هزینه‌های مشخصی دارد. از این رو توصیه می‌کنم که فعالان اقتصادی سعی کنند خدمات حمل و نقلی خود را از این شرکت دریافت کنند. خدمات شرکت کشتیرانی در زمان مقرر در

حال انجام است و تحریم‌ها، این خدمات را متوقف نکرده است.

مشوق‌های صادراتی به حوزه حمل و نقل معطوف شود

در ادامه این جلسه، رئیس کمیسیون تسهیل تجارت و توسعه صادرات اتاق تهران با اشاره به اینکه شرکت کشتیرانی به عنوان شرکتی حاکمیتی و البته طبق گفته مدیرعامل آن، انتفاعی است و عملیات حمل و نقل را به انجام می‌رساند، ادامه داد: چند سالی است که ارقام پیش‌بینی شده در بسته حمایت از صادرات تخصیص پیدا نمی‌کند. اما با توجه به افزایش روزافزون کرایه حمل و نقل، نظر فعالان اقتصادی این است که عمده حمایت‌ها به حوزه حمل و نقل معطوف شود. انتظار این است که بخشی از هزینه‌های حمل و نقلی بازرگانان از محل بسته حمایت از صادرات جبران شود یا بودجه‌ای خارج از موضوع هزینه‌ها در اختیار شرکت کشتیرانی یا صادرکنندگان قرار گیرد.

شش درصد صادرات تحت پوشش بیمه‌نامه‌های صندوق ضمانت صادرات

در ادامه این جلسه، نوبت به بررسی عملکرد و برنامه‌های صندوق ضمانت صادرات رسید. افروز بهرامی، مدیرعامل این صندوق و نایب‌رئیس کمیسیون تسهیل تجارت و توسعه صادرات اتاق تهران با اشاره به اینکه صندوق ضمانت صادرات نیز با توجه نامگذاری سال جاری به جهش تولید برنامه‌ریزی‌هایی داشته است، ادامه داد: ارزش صادرات ایران در سال ۱۳۹۸ حدود ۴۱ میلیارد دلار برآورد شده است که ۲٫۶ میلیارد دلار و به طور کلی ۶ درصد آن تحت پوشش بیمه‌نامه‌های صندوق ضمانت صادرات بوده و این ارقام تقریباً معادل نرم جهانی است.

بهرامی افزود: این میزان پوشش بیمه‌ای نسبت به ابتدای فعالیت دولت یازدهم و دوازدهم ۱۸۶ درصد رشد داشته و نسبت به سال ۱۳۹۷، معادل ۲۸ درصد رشد را نشان می‌دهد.

او با بیان اینکه صادرات کشور به موجب پدیدار شدن بحران کرونا ۴۷ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل افت کرده است، گفت: البته بسیاری از کشورها، افت صادرات را تجربه کرده‌اند، از جمله هند ۶۰ درصد و ترکیه ۴۲ درصد در ماه آوریل با کاهش صادرات مواجه شده‌اند. اما به‌رغم کاهش صادرات در ایران، عملکرد صندوق ضمانت صادرات در دو ماهه نخست سال جاری معادل مدت مشابه سال ۱۳۹۸ بوده است.

بهرامی، پوشش ریسک‌های سیاسی- تجاری صادرات و نیز کمک مالی به صادرات را از مهمترین ماموریت‌های این صندوق برشمرد و گفت: صادرکنندگان می‌توانند به جای وثیقه به بانک، ضمانت‌نامه صندوق ضمانت صادرات را ارائه کنند. ضمن آن که وثایقی که صندوق ضمانت صادرات از صادرکنندگان مطالبه می‌کند، نسبت به وثایقی که بانک‌ها مطالبه می‌کنند، ارزش کمتری دارد.

او با اشاره به اعمال تحریم‌ها و اینکه مراودات بانکی در این شرایط محدود شده است، از ایجاد ماموریت‌های جدید برای صندوق ضمانت صادرات سخن گفت و افزود: در شرایط تحریم بانکی، قراردادهای حساب باز (OPEN ACCOUNT) جایگزین ال‌سی شده است. در حال حاضر نیز بیمه‌نامه‌های صندوق ضمانت صادرات جایگزین ال‌سی‌های بانکی شده است.

بهرامی با بیان اینکه صندوق ضمانت صادرات در ایجاد تعادل در نظام ارزی کشور نیز نقش‌آفرینی می‌کند، توضیح داد: صندوق ضمانت صادرات در

قطره‌ای از اقیانوس مشکلات شرکت‌داری

عباس آرگون در یادداشتی نوشت: بالا بودن ریسک سیستماتیک موجب شده شرکت‌داری در کشورمان با چالش‌های متعددی روبه‌رو شود. عدم ثبات و پیش‌بینی‌پذیر نبودن قوانین و مقررات در کشور تنها یکی از چالش‌های اصلی شرکت‌داری است.

بالا بودن ریسک سیستماتیک موجب شده شرکت‌داری در کشورمان با چالش‌های متعددی روبه‌رو شود. عدم ثبات و پیش‌بینی‌پذیر نبودن قوانین و مقررات در کشور تنها یکی از چالش‌های اصلی شرکت‌داری است. همین موضوع امکان برنامه‌ریزی برای انجام فعالیت‌های تجاری و بازرگانی را از فعالان اقتصادی سلب کرده و با تصمیمات یک شبه و خلق‌الساعه ضرر و زیان‌های مالی و اعتباری فراوانی را بر فعالان اقتصادی تحمیل می‌کند.

در همین راستا برخی کالاهای وارداتی پس از طی فرآیندهای مختلف خرید و حمل آن به

گمرک با قانونی تازه متولد شده روبه‌رو می‌شوند. ممنوعیت‌های ناگهانی در صادرات و واردات موضوعی حیاتی در تجارت است که شرکت‌های بازرگانی به طور روزانه با آن دست‌وپنجه نرم می‌کنند. ابهام در قوانین و مقررات سرمایه‌ها را متوقف کرده و امکان ورود کالا به چرخه اقتصادی و تجاری کشور را گاهی تا ماه‌ها فراهم نمی‌کند. ما شاهد آنیم که گاهی ماه‌ها کالا در گمرک دپو می‌شود و هزینه‌های مالی و اعتباری زیادی را متوجه صاحبان کالا می‌کند. عدم ثبات و نوسانات نرخ ارز از دیگر ریسک‌های جدی است، چرا که به دلیل فقدان ابزاری مناسب برای پوشش ریسک ناشی از این نوسانات، جریان‌های مالی بسیاری از فعالان و بنگاه‌های اقتصادی از جمله واردکنندگان مواد اولیه دچار چالش شده است. واردات مواد اولیه برای کارخانه‌های تولیدی به طور جدی تحت‌تاثیر این نوسانات قرار گرفته است.

جهش بیش از چند صد درصدی نرخ ارز در این سال‌ها باعث ایجاد مشکلات اساسی از منظر تامین نقدینگی برای حفظ سطح مطلوب فعالیت بنگاه‌ها و جلوگیری از کاهش فعالیت آنها شده است. همچنین امکان تامین ارز با نرخ روز برای ایفای تعهدات گذشته فعالان تجاری موضوع دیگری است که بر زیان بنگاه‌ها می‌افزاید. این روند در حالی است که بنگاه‌ها و فعالان اقتصادی خریدهای خارجی به‌صورت نسبی از محل اعتبار خود نزد طرف‌های خارجی یا با استفاده از خط اعتباری و یوزانس داشته‌اند، در چنین موقعیتی ایجاد سازوکار مالی و تامین ارز موضوعی به جد مهم است.

آنچه در پروسه تجارت و مقوله اثرگذاری نرخ ارز باید توجه داشت موضوعی بسیار ساده، اما فراموش شده است. بنگاه‌ها اغلب کالاهای وارداتی را با

نرخ‌های روز به‌فروش رسانده‌اند و در زمان سررسید بدهی‌های ارزی آنها باید بدهی ارزی خود را با نرخ حداقل بیش از دو برابر نرخ زمان واردات و نرخ فروش، تامین مالی کرده و نسبت به تسویه بدهی‌های ارزی خود اقدام کنند. بدیهی است توان مالی پرداخت این هزینه تحمیلی برای آنها ناممکن است. از همین رو به‌دلیل ناتوانی مالی برای پرداخت این مابه‌التفاوت در گام نخست وارد لیست سیاه بانک‌ها می‌شوند. از همین رو دیگر امکان ادامه فعالیت به‌صورت عادی برای این شرکت‌ها فراهم نمی‌شود. گام بعدی غول ورشکستگی است. متأسفانه ورشکستگی و مشکلات بسیاری از فعالان اقتصادی حاصل عدم ثبات نرخ ارزی است.

علاوه بر این بنگاه‌هایی که با استفاده از اعتبار خود نسبت به خرید اقدام می‌کنند به دلیل ناتوانی و عدم امکان تامین ارز برای ایفای تعهدات اعتبار خود را نزد طرف‌های تجاری خارجی خود از دست داده و متأسفانه وارد پروسه‌های حقوقی و قانونی دشواری می‌شوند. این در حالی است که دولت در این زمینه حمایت‌های لازم را اجرایی نمی‌کند و تجار به تنهایی باید در همه ابعاد پذیرای این ریسک‌های سیستماتیک باشند.

تحریم‌های ظالمانه علیه کشورمان در واقع از سخت‌ترین گره‌های تجارت و شرکت‌داری در موقعیت فعلی است. در این شرایط امکان تجارت با تعداد زیادی از کشورها برای بازرگانان ایرانی فراهم نیست و همچنین تعدادی از کشورها که به تحریم‌ها توجهی نکرده یا معاف هستند و وارد تجارت با ایران می‌شوند، امکان برقراری ارتباط تجاری بر اساس سیستم بانکی و دایره مرسوم تجارت خارجی را ندارند.

از همین رو اساس و رویه تجارت خارجی از مسیر

بانک نبوده و به صورت غیر عادی و با دور زدن قوانین بانکی پیش می‌رود. علاوه بر عدم برخورداری تجار از ایمنی و مزیت‌های واردات و صادرات کالا از طریق سیستم بانکی این موضوع موجب افزایش هزینه‌های نقل‌وانتقالات ارزی و ریسک‌های بالای پرداخت وجه وعدم دریافت کالا یا تحویل کالا و عدم دریافت وجه است. در برخی موارد حتی قوانین حمل‌ونقل بین‌المللی را نیز به ناچار دور می‌زنیم. تغییر مبدا گمرکی و تغییر مبدا کالا مدام تکرار می‌شود همه این مشکلات نه تنها برای صادرات بلکه برای واردات نیز موجب پیچیده شدن روند تجارت شده است. نامساعد بودن فضای کسب‌وکار، حجم بالای قاچاق کالا در کشور که امکان رقابت شرکت‌هایی که به‌صورت شفاف و از طریق مجاری قانونی فعالیت می‌کنند با بخش‌های غیرشفاف، عدم عدالت مالیاتی، فشار و دریافت مالیات بیشتر از شرکت‌های شناسنامه‌دار و شفاف از منظر عملکردی، مشکلات تامین مالی و نرخ بالای هزینه‌های تامین مالی، بوروکراسی برای اخذ مجوزهای لازم به منظور واردات و صادرات، عدم انجام کارها از مجاری قانونی، مقدم بودن رابطه به جای ضابطه و وجود فساد در بخش‌های مختلف دولت از دیگر نکات مهمی است که شرکت‌داری را دستخوش فراز و نشیب‌های جدی کرده است. در این بین هر چند حال عمومی اقتصاد کشور مطلوب نیست اما همه تلاش خود را به کار بسته‌ایم تا آنچه شایسته است را اجرا کنیم. وجود آسیب‌های متعدد انکارناپذیر است. مادامی که این آسیب‌ها بر گردن اقتصاد چنگ می‌زنند تنفس نیز دشوارتر می‌شود، اما از نفس نمی‌افتیم و تا آخرین نفس برای بقای آرمان‌های تجاری و اقتصادی کشور تلاش می‌کنیم.

رادیو، تلویزیون، دستگاه‌ها و وسایل ارتباطی، پوشاک، منسوجات، محصولات چرمی، محصولات کاغذی، ساخت مبلمان و انتشارات مهم‌ترین زیربخش‌های آسیب‌دیده هستند که سهمی حدود ۵ واحد درصد تولید ناخالص داخلی را تشکیل می‌دهند. بنابراین به‌نظر می‌رسد بیش از ۳۰ درصد تولید ناخالص داخلی به‌طور مستقیم تحت‌تاثیر این بیماری قرار گرفته است. همچنین براساس برآورد مستقیم خسارات وارده بر دو بخش خدمات و صنعت، میزان کاهش تولید ناخالص داخلی حدود ۴/۲ درصد خواهد بود (۴/۲ درصد بخش خدمات و ۱/۲ درصد بخش صنعت).

از سوی دیگر بررسی‌ها نشان داد اثرگذاری مستقیم و غیرمستقیم این بیماری بر همه بخش‌های اقتصادی وجود دارد. بر اثر این تکانه کاهش تولید ناخالص داخلی در یک بازه دو ماهه حدود ۱۶ واحد درصد بوده (معادل ۲/۶ واحد درصد در سال) که ترمیم آن در ماه‌های آتی و در شرایط فعلی اقتصاد ایران دشوار است. مطابق نتایج به دست آمده، اثر شیوع بیماری کرونا بر بخش خدمات و زیربخش‌های آن بیشتر از بخش‌های دیگر است. حدود ۱۷ درصد از کل زیان وارد بر اقتصاد ایران در زیربخش عمده‌فروشی، خرده‌فروشی و تعمیرات قرار دارد. پس از آن زیربخش‌های حمل‌ونقل (۶/۵ درصد)، پست و مخابرات (۲/۹ درصد)، بیمه (۹/۱ درصد)، آموزش (۲/۹ درصد)، کرایه و خدمات کسب‌وکار (۲/۳ درصد)، رستوران (۱/۴ درصد) و خدمات تفریحی، فرهنگی و ورزشی (۱/۲ درصد) در رتبه‌های بعدی جای می‌گیرند.

در بخش صنعت نیز ۱۱ درصد از کل زیان اقتصاد در زیربخش سوخت‌ها قرار دارد (بخش مهمی از این زیان به‌دلیل کاهش مصرف انواع سوخت‌ها به‌دلیل

گرفت و اقتصاد به فاز رکودی وارد شد (رشد سال ۹۷ بدون نفت منفی ۲/۱ درصد و ۹ ماه سال ۹۸ صفر بوده است). در سال ۹۷ رشد با نفت منفی ۱/۷ درصد و در ۹ ماه ۹۸ حدود منفی ۱/۶ درصد بوده است. انتظار می‌رفت بعد از دو سال ۹۷ و ۹۸ در سال جاری اقتصاد کشور از رکود خارج شود، با این حال به‌علت گسترش ویروس کرونا و اثرگذاری هر دو سمت عرضه و تقاضا، احتمالاً بازیابی اقتصاد کشور به این سرعت در سال جاری امکان‌پذیر نخواهد بود. ادامه این روند برای اقتصاد کشور که با شرایط شدید تحریمی مواجه است، بسیار نگران‌کننده است.

برای آنکه وسعت اثرگذاری این بیماری بر اقتصاد ایران نمایان شود، لازم است سهم بخش‌های اقتصادی از تولید ناخالص داخلی ارائه شود. براساس آمار سال ۹۷، بخش خدمات بالاترین سهم را در تولید ناخالص داخلی دارد (حدود ۱/۲۵۱ درصد)، درحالی‌که سهم بخش‌های صنعت و معدن و کشاورزی به ترتیب ۳/۲۳ و ۲/۶ درصد بوده است. بنابراین ویروس کرونا منجر به تعطیلی بسیاری از کسب‌وکارهای حوزه خدمات شده که دارای بیشترین سهم در ارزش افزوده کل اقتصاد هستند، بنابراین اثر قابل‌توجهی بر تولید ناخالص داخلی کشور در سال ۹۹ خواهد گذاشت.

براساس جدول داده‌ستانده، زیربخش‌های خدمات که با بیشترین آسیب مستقیم مواجه شده‌اند شامل زیربخش‌های بازرگانی (عمده‌فروشی، خرده‌فروشی، حمل‌ونقل)، رستوران و هتل‌داری، خدمات مستغلات و خدمات حرفه‌ای و تخصصی هستند که حدود ۵/۲۶ درصد تولید ناخالص داخلی را تشکیل می‌دهند. در بخش صنعت نیز زیربخش‌های ساخت وسایل نقلیه موتوری، تریلر و نیم تریلر، ساخت

کرونا آثار مستقیم و غیرمستقیمی بر فعالیت‌های اقتصادی در دنیا داشته است. در ایران نیز مانند بسیاری از کشورهای دیگر، فعالیت‌های اقتصادی از موارد مختلفی مانند «کاهش رفت‌وآمدها»، «نااطمینانی و احتیاط مصرف‌کنندگان»، «تعطیلی برخی کسب‌وکارهای دارای تعامل اجتماعی»، «کاهش تقاضای بسیاری از صنایع و خدمات» و «مسدود شدن مسیرهای ارتباطی با سایر کشورها» اثر پذیرفته‌اند. طبق ارزیابی‌ها «بخش خدمات» کشور و زیربخش‌های آن در گام نخست با بیشترین زیان مستقیم مواجه بوده‌اند و «بخش صنعت» در رتبه دوم قرار گرفته است. دکتر زورار پرمه و دکتر علیرضا گرشاسبی، پژوهشگران موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی در مطالعه‌ای تاثیر کووید-۱۹ بر اقتصاد ایران را زیر ذره‌بین قرار دادند. طبق برآورد این پژوهش، تحریک تقاضا مهم‌ترین شرط عبور از بحران کرونا خواهد بود. در این گزارش آمده است: آثار ویروس کرونا در حال گسترش است و علاوه بر ایجاد موجی از ابتلا و مرگ‌ومیر در بیشتر کشورهای جهان، آنها را درگیر پیامدهای اقتصادی خود کرده است. در پی شیوع این ویروس، بورس‌های جهانی بی‌سابقه‌ترین سقوط‌های سال‌های اخیر خود را تجربه کرده‌اند و قیمت نفت در بازارهای جهانی کاهش بیش از ۶۰ درصدی داشته، درحالی‌که قیمت محصولات کشاورزی در سطح جهان روند افزایشی در پیش گرفته است. در ادامه به بررسی آثار مستقیم و غیرمستقیم شیوع ویروس کرونا بر فعالیت‌های اقتصادی، اشتغال و درآمد خانوارها پرداخته شده است.

وسعت اثرگذاری کووید-۱۹

تولید ناخالص داخلی ایران با وضع تحریم‌های ظالمانه آمریکا از سال ۹۷ به شدت تحت‌تاثیر قرار

در پژوهشی درباره تاثیر کووید-۱۹ بر اقتصاد ایران بررسی شد

۶ پیشنهاد برای کاهش تبعات کرونا

بعد از شیوع کرونا، فعالیت‌های اقتصادی از موارد مختلفی مانند «کاهش رفت‌وآمدها»، «نااطمینانی و احتیاط مصرف‌کنندگان»، «تعطیلی برخی کسب‌وکارهای دارای تعامل اجتماعی»، «کاهش تقاضای بسیاری از صنایع و خدمات» و «مسدود شدن مسیرهای ارتباطی با سایر کشورها» اثر پذیرفته‌اند. براساس ارزیابی‌ها «بخش خدمات» کشور و زیربخش‌های آن در گام نخست با بیشترین زیان مستقیم مواجه بوده‌اند و «بخش صنعت» در رتبه دوم قرار گرفته است. بررسی‌ها نشان می‌دهد اثرگذاری مستقیم و غیرمستقیم این بیماری بر همه بخش‌های اقتصادی وجود دارد.

ISNA PHOTO

Hemmat Khahi

محمدعلی کشاورز بازیگر سینما، تئاتر و تلویزیون در سن ۹۰ سالگی درگذشت. محمدعلی کشاورز از بازیگران ماندگار و پیشکسوت تئاتر، سینما و تلویزیون ایران در ۲۶ فروردین ۱۳۰۹ در اصفهان متولد شد. این هنرمند که دارای نشان درجه یک فرهنگ و هنر است، در سینما، تئاتر و تلویزیون بارها در نقش‌ها و ژانرهای گوناگون حضور داشته است.